

Maj, Juni og Juli Maaneder.

Agerdyrkningsberetning

fra Midten af August.

Danmark. Afgrødens Tilstand. Plantesygdomme. Høstuddyttet. Græsmarkerne. Mejeriuddyttet. Udbuddyttet. Udbrug af Beretninger. — Sverig. Storbritanien. Tydskland. Frankrig.

Danmark.

Naar Høsten iaar i det Hele taget er god her i Danmark, skjøndt Vejret i den forløbne Sommer ikke kan siges at have været heldigt, undertiden endog ligefrem ugunstigt, saa ligger Grunden hertil væsentlig i at baade Efteraar og Foraar vare særdeles gunstige saavel for Jordens omhyggelige Bearbejdning som for Sædens Rodfæsten og første Udvikling. Ogsaa den højere Kultur, hvori en Del af Jorderne ere bragte ved Dræning, dnbere Bearbejdning, kraftigere Gjødsling o. lg. har naturligvis bidraget Sit til det glædelige Resultat, og fra alle Steder hører man, at Sæden paa saadanne Jorder langt bedre end ellers har kunnet modstaa Indflydelsen baade af det kolde Vejr i Maj og Juni og af den lange tørre Periode i Juni og Juli. Denne Bemærkning gjælder ikke blot Korn= men ogsaa Græsmarkerne, der i de uheldige Vejrperioder havde et ulige gunstigere Udseende, hvor de vare lagte ud i Kraft, end hvor man, følgende det gamle System, havde lagt dem ud i udpint Tilstand. Høsten, der begyndte med Rugen og det 6rd. Vng i Slutningen af

Juli, forulempedes næsten daglig i den første Tid af Regn; først midt i August er Vejret blevet stadigere, men den store Mængde huggede Sæd har allerede nu tabt en Del, baade hvad Halmens Godhed som navnlig hvad Kjørnens smukke Farve angaaer, enkeltvis er den, navnlig Rugen, vel endog spiret. Naar Kjørnen ikke har lidt mere, da skyldes det væsentlig det fjølige Vejrs og den friske tørrende Blæst, der har vexlet med Regnbyggerne.

Medens de ovenstaaende Bemærkninger kunne siges at have Almengyldighed, stiller Udbyttet af de forskjellige Kornsorter sig en Del ulige i de forskjellige Egne. Kun om Hveden hedder det enstemmig fra alle Dele af Landet, at den er særdeles tilfredsstillende; vel var den en kort Tid truet af Rust, men den angreb kun Bladene, og det indtrædende tørre Vejrs standfede dens videre Udvikling, tilmed da Hvedeplanterne allerede da vare temmelig udviklede; ligesaa indfandt sig i Løbet af nogle Dage en overordentlig Mængde smaa grønne Bladlus paa Hveden, navnlig paa Terne, og kunde paa sine Steder helt bedække Aene, men de forsvandt hurtig igjen uden at have gjort nogen kjendelig Skade. Da derfor Hveden stod udmærket kraftig fra Vinteren, da den skred og blomstrede under meget gunstige Forhold, og da Juli Maanedes Varme, tværtom at skade den, hidrog til en smuk og fyldig Kjørneudvikling, saa er Hvedeudbyttet, baade hvad Halm og Kjørne angaaer, gjennemgaaende meget godt.

Ogsaa Rugen stod udmærket i Foraaret, men Sommeren har været mindre god for den. Frostnætterne i Begyndelsen af Maj ødelagde en større eller mindre Del af de gjennembrudende A; Drætiden varede længe, sommesteder endog 3 Uger, var ikke altid god, og i Bipperne fandtes derfor jævnlig Spring; navnlig var Drætiden mindre god for den tidlig- end den sildigsgaaede Rug. Den Skade, der anrettedes af et Insekt, som overgnavede Stænglen ovenfor det øverste Stængelled, noget man næsten hvert Aar kan finde i Rugmarkerne, var i Aar paa sine Steder temmelig betydelig, enkeltvis endog meget stor; stærke

vestlige Storme have, navnlig i Jylland, knækket en stor Del Rugstraa, og, da det skete tidlig, forhindrede en ordentlig Rjærnedannelse i de knækkede Planter. Disse Ulemper have i større eller mindre Maaal forringet Rugudbyttet i de forstjellige Egne, men egentlig slet kan det kun enkeltvis siges at være dels paa højtliggende meget lette Jorder baade paa Nerne og i Jylland og dels paa lave mod Enge og Mosedrag stødende Jorder, navnlig i Jylland; ellers hedder det sig almindelig, navnlig paa Nerne og en Del af Jyllands Østkyst, at Rugen ikke blot er lang i Straaet og traver godt, men at ogsaa Rjærneudbyttet vil blive ret godt, om end Rjærnen ofte er temmelig lille og dens Udseende tog nogen Skade ved det ustadige regnsfulde Høstvejr.

— Vintersæden maa altsaa siges i det Hele taget at have givet et godt Udbytte; kun Rapsen, hvis Dyrkning nu er meget indskrænket, har været slet. Rapsen har derimod de faa Steder, den er dyrket, givet godt, ofte 10—12 Tdr. pr. Tde. Land.

Baarsæden, Byg og Havre, har i Reglen givet et ret godt Udbytte. Den var kommen smukt frem; vel var den sine Steder stærkt belempret med Ukrud, navnlig med Tidsler, men den stod dog godt i Maj. Kulden i denne Maaned og i Begyndelsen af Juni trykkede den imidlertid meget, og da vi senere fik noget mildere Vejr, begyndte Tørken. Denne trykkede især stærkt Sæden paa de lettere Jorder, der fremkom derved ofte Solpletter, hvor Sæden var skoldet, og Bygget havde vanskeligt ved at stride igennem. De bedre Jorder bare imidlertid en smuk Bygafgrøde, og var den tørre Periode end til Skade for de lettere Egne, maa det paa den anden Side indrømmes, at hvis der var falden megen Regn, vilde Baarsæden, navnlig Bygget, paa de bedre Jorder være bleven kastet i Veje og altsaa skadet. Var Regnen imidlertid udebleven længere, vilde ogsaa en stor Del Sæd paa de bedre Jorder blevet bratmodnet. Det 6rd. Byg fremhæves især som særdeles godt paa Nerne, medens det i det nordlige Jylland havde lidt meget af Kulden tidligere paa Sommeren. Havren

kunde ikke taale Tørken saa godt som Bygget; den stod paa paa Verne gennemgaaende og i Sylland tildels daarligere end Bygget, idet den baade var kort og tynd. Regnen, der faldt sidst i Juli og først i August, kom den imidlertid mere til Nytte, da Bygget allerede den Gang hovedsagelig havde afsluttet sin Væxt. En anden Grund til at Havren i Reglen har været mindre god end Bygget er rimeligvis at søge deri, at den i Reglen er den sidste Afgrøde i Rotationen, og da endnu de fleste Marker lægges ud uden Gjødning, er Jorden ofte udpint. Denne Anskuelse fremsættes i en Beretning fra Thorseng, hvor Havren i flere Aar har været slettere end Bygget, saa at Skulden derfor selvfølgelig ikke kan lægges paa Vejret. I en Beretning fra Sylland siges der endog „at Havren staaer mere jævnt godt end Bygget, undtagen hvor 3die Havrefjærv tages“. Den brogede Havre, der dyrkes en Del i det vestlige Limfjordsparti, er mindre god end den hvide Havre.

Ærterne stode meget godt og blomstrede rigelig midt i Sommer; men de hjemføgte af en Mæsse Bladlus, der ødelagde mange Blomster og ofte tillige en Del af Bladene paa de sildigmodne Sorter, saa at disse mange Steder bleve flette, hvorimod de tidlige Ærter forholdsvis led mindre og tildels give et godt Udbytte. Om Vikkerne gjælder tildels det samme. Bønnerne staa meget godt. Boghveden er voxet ret godt til og blomstrede rigelig, men en Del af Blomsterne toge Skade ved den vedholdende Regn i Begyndelsen af August. Hørren har givet et langt og smukt Straa, især hvor den er saaet tidlig; den sildigfaaede Hør paa Als har derimod været slet. Tobakken ved Frederiks er iaar bedre end almindelig.

Kartoffelmarkerne have i Sommer været smukke og kraftige og blomstrede stærkt; men strax efter den tørre Tid begyndte en Rydannelse af Knolde i Righed med ifjor om end i meget mindre Maal, og den hvide Blødhed i det Indre af Knoldene begyndte at indfinde sig. Dette standsedes imidlertid, men allerede i den sidste Uge af Juli mærkedes de første Spor af

Kartoffelsygdommen mange Steder, og da det regnfulde Vejr indfandt sig, varede det ikke længe, inden man fra alle Egne hørte, at Sygdommen med stor Hurtighed og Voldsomhed udbredte sig over Markerne, saa Toppene i Løbet af kort Tid helt henviisnede. Først ved Optagningen kan der dømmes om den Skade, der herved er foraarsaget.

De andre Rodfrugter staa udmærket godt overalt, hvor man ikke er veget tilbage for de Ulemper og Extraarbejder, som dels foraarsagedes af Jordlopperne strax efter Saaningen, men som iøvrigt snart bleve ødelagte af Kulden i Maj, dels af den store Mængde Ukrud, der myldrede frem, og dels af det ugunstige tørre Vejr for Plantning og navnlig for Efterplantning. De have hist og her været angrebne af Oldenborrelarver og Knoporme.

Sommeren har været ualmindelig rig paa Plantesygdomme og Insektangreb af alle Slags, men ingen af dem, maaske med Undtagelse af Kartoffelsygdommen og Knopormenes Angreb, som endnu ikke fuldt kan bedømmes, har gjort nogen stor Skade. Vi have ovenfor nævnet Rusten, der angreb Hveden, som sædvanlig især Manchesterhveden og derimod mindre Fenton- og Kolbehvede, og tillige Havren navnlig paa Bornholm; Larver i Rugstænglen; Bladlus paa Hveden og Ærter midt i Juli; Jordlopper og Oldenborrelarver paa Rodfrugterne. Men foruden disse omtales i de forskjellige Beretninger dels Smældelarver i Baarsæden i Maj, dels en graa Snudebille (*Sitonia tibialis*) som ikke før er bemærket, men som var temmelig flem ved Ærter og Bitter tidlig i Foraaret, dels en Larve, som har angrebet Rugen ved Roden, dog mærkelig nok i Reglen kun eet Straa af hver Bust, dels Meldrøjer, som enkeltvis paa Sjælland, i Jylland og paa Als er fremkommet i stor Mængde, dels en større graa og en mindre hvid Larve, rimeligvis af Natfommerfugle eller Stankelben, der temmelig stærkt angreb Græs og Engmarkerne i Marsken og Gesten i Forsommeren og dels Støvbrand i Havren, som paa fine Steder har viist

fig i meget stor Mængde, men under iøvrigt lige Forhold angrebet de forskjellige Varieteter af Havre ulige stærkt.

Høudbøttet stiller sig for det Heles Bedkommende vel lidt under et Middelaar, hvad Mængden angaaer, men da Vejret i Høbjergningstiden var udmærket smukt, er Godheden af Høet fortrinlig. Af Kløverhø er i Reglen kun avlet lidt, dels fordi de nye Kløvermarker efter sidste tørre Aar vare tynde, og dels fordi Foraaret var tidligt, thi Røerne kom da tidlig paa Græs, hvilket, da Foraaret blev koldt og Forsommeren tør, førte med sig, at Græsset blev knapt, og Kløveren gif da ofte helt eller delvis med til Afgræsning. Gode Enge have givet et godt Høudbøtte, men paa tørre, saavel som paa kolde moseagtige Enge har det været meget tarveligt; de overrislede og vandede Enge have vel tildels ogsaa været græsrigge, men dog ikke saa gode som i sidste varme Sommer; fra de store Enge ved Skjærnaa klages endog over, at Virkningen af Vandet har været meget ringe; som Grund hertil anføres i en anden Beretning, at Vejret har været koldt og mørkt; at det første er uheldigt for Vandingsenge er jo bekjendt nok, at det sidste skulde kunne kjendes paa Vegetationen er muligt, men desværre et af de vigtige Forhold, hvorom der endnu vides saa godt som intet.

Græsmarkerne, der vare tidlig tjenlige, skjød efter at være afgræsede kun langsomt igjen i den kolde Del af Maj og Juni, men værre blev det dog i den tørre Periode i Juni og Juli, thi det visnede da helt hen, og der opstod, navnlig paa Derne, mange Steder en Græsmangel næsten ligesaa følelig som ifjor, saa der ofte kun var Valget imellem at lade Kvæget sulte eller ogsaa at hugge af Sædmarkerne til det, eller give det Tillægsfoder (i Reglen 2—3 *℔* Diekfager) paa Græsset eller ogsaa at tage det paa Stald. Ved Regnen sidst i Juli og August ere Græsmarkerne imidlertid atter grønne. Landmandens Tanker ledes ved 2 saa uheldige Græssommere som de sidste alvorlig hen paa Staldfodring, i hvert Fald i de første Sommermaaneder, thi, som det hedder i en Beretning, „ihvorvel en kraftig Vin-

terfodring allerede betaler sig strax gjennem Vinterudbyttet, saa kan det højest Udbytte dog kun naaes, naar Køerne til enhver Tid faae rigeligt, kraftigt og nærende Foder". Flere Steder har man ogsaa begyndt paa Staldfodring, og bl. a. meddeles herom følgende fra en større Gaard i det nordøstlige Sjælland: „Jeg havde besaaet hele min Brakmark med Bikkerhavre, idet jeg vilde indføre Sommerstaldfodring. Vi have derfor her haft Fodring i Overflodighed, og Resultatet af Staldfodringen har i det Hele ganske tilfredsstillt mig. Der er fodret med 3—4 Foder Bikkerhavre og 1—2 Foder Kløver eller Græs, Mælken er tiltaget, og Køerne ere paa samme Tid betydelig tiltagne i Huld. Det forøgede Arbejde er rigelig opvejet med den forøgede Gjødningsmasse, og Mejeriprodukterne ere ikke i mindste Maade forringede. Efter anstillet Forsøg i det Smaa i de to foregaaende Aar, bliver den paafølgende Hvede ikke i mindste Maade forringet, især naar man kan gjøde stærkere, men Jorderne maa jo være rene til denne Anvendelse af Brakmarken“.

Mælkeudbyttet har naturligvis omtrent svaret til Græsningsen; det var ret godt i Maj og Juni, men aftog meget i Juli, navnlig i Slutningen af Maanedens. Smørudbyttet har derimod forholdsvis været ret godt, navnlig i Begyndelsen af Sommeren, idet den lave Varme i Maj og Juni bidrog til at Smørudbyttet af Mælken var godt. Egentlig har Mejeridriften først efter den 20. Juli, da Tordenluften har været fremherskende, frembudt Bansteligheder. Interessen for at indføre Afkølingsmetoden i Mejerierne er stærkt vakt mange Steder.

Med Undtagelse af i Sydsjælland er man de fleste Steder meget vel tilfreds med Uldudbyttet, men da Priserne iaar have været saa overordentlig lave, omtrent 25 % lavere end ifjor, bliver Indtægten dog kun ringe. Aargangen vil derfor end yderligere bidrage til at forandre Skæferigaarde til Mejerigaarde overalt, hvor det er muligt, en Forandring som de i de senere Aar stadig dalende Uldpriser og stigende Konjunkturer for Mejeriprodukter allerede har fremkaldt mange Steder.

Fra nogle af de modtagne Beretninger skulle vi sluttelig hidsætte nogle Bemærkninger af landøkonomisk Interesse, der ikke have fundet Plads i foranstaaende almindelige Oversigt.

Fra Frederiksborgegnen: Desværre er der nu Udfigt til, at mange af de gode Enge her i Egnen skulle ødelægges, idet det er projekteret at udtørre Arresøen, et Arbejde af meget tvivlsomt Værd, og som vistnok kun kan give Indtægt ved Spekulationer med Aktierne, thi vel vil en Del Jorder befries fra skadeligt Vand og et Areal, dog kun af daarlig Bessaffenhed, indvindes, men paa den anden Side ville en Mængde fortrinlige Enge derved ødelægges og en Masse Flyvesand derved frigøres.

Fra Roeskildbeegnen: Draining foretages nu af de fleste Bønder og om end stundom kun efter en lille Maalestot, saa dog temmelig systematisk, da det nu hører til de sjældnere Tilfælde, at kyndig Hjælp mangler i den nærmeste Omegn.

Fra Thorsøng: Her forekommer ret interessante og isjænsfaldende Exempler paa, at den Jord, der ikke er mærglet, staaer i Ar mere end sædvanlig tilbage for den mærglede. Jeg kjender en Gaardlod, som er drainet, veldrevet og velholdt, navnlig ved velsødret Besætning i mange Ar tilbage, og dog er den næppe nok istand til at svare til langt mindre velholdte Arealer, der have faaet Mærgel. Noget lignende er Tilfældet med en mindre Lod paa 6 til 7 Tdr. Land, der ligeledes er velholdt og veldreven. Hvorfor dette nu viser sig saa kjendelig i Ar tør jeg ikke yttre nogen Mening om, men skulde noget Lignende vise sig flere Steder, var det dog maasse lidt Opmærksomhed værd.

Fra Aalborgegnen: Stivsygen har viist sig sporadisk i Kobesætningerne, saavel i de godt som simpelt fodrede, og har bortrevet mange Køer samt formindsket Mælkeudbyttet hos de syge, som frelstes. Saavel paa Gaarde med stærke Ler- og Kalkjorder som med lette Jorder, med megen og med liden Høavl er den fremkommen, saa at man ikke er paa det Rene med, hvad Aarsagen kan være, hvilket vil være af stor Bigtighed, at faae opklaret, for at forebygge yderligere, bethdelige Tab.

Fra Randersegnen: Vel egner Boghveden sig for og giver ofte god Afgrøde paa Sandjorder, men den tager vist meget af deres ringe Kraft, thi Havre er i Almindelighed slettere efter Boghvede end efter Rug eller Kartofler. — Der herfter her i Sommer megen Knaphed for Penge hos saavel de større som mindre Landbrugere, langt mere end i de sidste Ar. Forbedringer paa Bygninger og Mark, med Ry-

bygning, Draining, Kraftfodring og Anvendelse af kunstig Gjødning, som alt i de sidste Aar var i stor Fremgang, er nu tildeels standset eller fremmes i alt Fald ikke i saa stor Maalestok som i de foregaaende Aar, hvilket er meget beklageligt. Heromkring findes endnu enkelte Kreaturer, der lide ved Efterveer af Ben- eller Stivshge, af hvilken Sygdom en Del ere døde og slagtede i Vinter og Foraar. Priserne paa Kvæg ere høje, men der er som Følge af forrige Aars Foderknaphed næppe saa mange at sælge.

Fra Horsensegnen: Virkningen af den i Foraaret anvendte kunstige Gjødning har paa Grund af den fornødne Fugtighed været god og meget kjendelig; i afvigte Aar var det Modsatte Tilfældet. Forbruget af kunstig Gjødning er ikke ubetydeligt heri Eggen, og det vil sikkert efter dette Aar tiltage betydelig. Mange Slags forskjellige kunstige Gjødningsarter tilbydes nu, i Almindelighed varmt anbefalede af vedkommende Fabrikanter. Et korthattet, populært Skrift om, hvorledes Videnskaben bedømmer de forskjellige kunstige Gjødningsstoffer, og som ved samtlige danske Landbosforeninger blev udbredt i stort Antal, maatte kunne gavne særdeles meget.

Fra Vejleegnen: Vejle Amts Landbosforening holder i Sommer 3 Mejerier, som rejse om og vejlede Gaardmændenes Husfruer og Døttre i Mejerivæsenet. De blive meget søgte og meget vel modtagne, ligesom ogsaa den Nytteløshed, de gjøre, almindelig anerkjendes.

Fra Thy: Aalsbruget gjør glædelig Fremgang her paa Eggen; stedsse Flere lade deres Jorder affive, Mærgel og Kridt benyttes mere, og der kjøbes ikke lidt kunstig Gjødning, ligesom ogsaa Oliefager og Grutning anvendes mere og mere.

Fra Herningegnen: Da næsten hele Eggen har maattet kjøbe Korn til Føden den største Del af Vinteren, og da her nu har været 2de Misvæxtaar i Række, er her den allersøleligste Pengemangel, og Enhver seer med Længsel og Haab til den nye Høst; men medens Græsset groer, dør Koen, og Mange, ja ret Mange, ere i det sidste Aar komne i saa stor Bagstand med deres Finantser, at de ville blive nødsagede til at gjøre Gaardhandel.

Fra Skiveegnen: Det kan og bør ikke dølges, at der i de skarpe Egne paa Thylands Højderhøg hersker megen Modløshed og Pengemangel paa Grund af Misvæxten i disse Egne forrige Aar, og naar det er en Kjendsgjerning, at Ringkjøbing Amt i indeværende Sommer tilføres tilnærmelsesvis 100,000 Tdr. Brødkorn, er det mærkeligt, at Pengene dertil kunne tilvejebringes. Det er vel værd at lægge Mærke til, at

den gamle krøllede danske Rug, som forhen har været anseet ufejlsbarlig paa lette Jorder, nu i mange Aar har givet et daarligt Udbytte, da Roden kun udvikler sig lidt før Vinteren, og Sandet i vore nuværende kolde og stormfulde Foraar slides fra Roden. Provsti-Rugen lider mere i Blomstringstiden af stormfuldt og kolbt Veir; men Campine-Rugen har viist sig at være den haardføreste og forholdsvis givet det bedste Udbytte her paa Egnen i mange Aar.

Fra Ringkjøbing-Bardeegnen: Fremskridtene her paa Egnen blive kjendelig større, og Tilliden til Jorden tager til, saa Folk, der have Penge, ikke længere tage i Betænkning at anvende dem til Grundforbedringer. En og Anden drifter sig endog til, forat kunne udføre saadanne, at optage Laan paa sine Ejendomme. Mærgling, Brakning, Udgravning og Banding tager til uagtet de sidste Aars Pengeknaphed, isærdeleshed for de mindre Jordbrugere, der kun have lidt at sælge, men meget at betale, navnlig for Høet, hvorpaa Prisen har været meget høj. Af saadanne Folk, hvoraf endog mange have maattet købe en stor Del af Sommerføden, skal der paa Egnen mellem Lønborg-Na og Filsø, Chausseen og Havet i dette Efteraar for denne Artikel betales henimod 30,000 Rd, saa man nok maa ønske en god Eftergræsning og høje Kreaturpriser. De koldere, opdyrkede, mærglede Hedejorder Øst for Chaussee., have holdt sig langt bedre end de højtbestattede lette Sandjorder Vest for denne. Disse Egne have en god Fremtid, naar den vestjydske Jernbane kan komme dem nær.

Fra Als: For 15 til 20 Aar siden bleve Røerne om Foraaret i Reglen først slupne paa Græs i den sidste Trediedel af Maj Maaned, men paa de bedst drevne Gaarde, hvor Jorden udlægges til Græs i god Tilstand, baade med Hensyn til Kvalitet og Kraft, slippes Kreaturerne nu her meget tidlig paa Græs (sidst i April, først i Maj), hvorved opnaaes en jævnere og kraftigere Græsning hele Sommeren, idet de unge Spirer ere ganske anderledes nærende, end det gamle visne Græs. Men hertil hører rigtignok nødvendigvis, at Jorden maa være i god Gjødningskraft, saa at Græsset tidlig kan komme i Groning og taale en længere tør Periode. Det er i Marffen en gammel Erfaring, at Kreaturerne ernæres bedst, naar „Græsset vover i Munden paa Kvæget“, og man sørger derfor i Marffen meget omhyggelig for, at man aldrig faaer for meget (det vil sige for langt) Græs til Kvæget, og det er Tilsynsmandens vigtigste Opgave itide at sørge for, at der, naar Græsset bliver for langt, kommer flere Kreaturer til at græsse paa et bestemt Areal, hvorimod Græsgangene maa lattes, naar Græsset bliver for knapt. Desuagtet seer man dog endnu ogsaa her paa Als men dog

endnu mere Fyen mange Steder Kreaturerne tøjrede paa rigtig- nok $\frac{1}{2}$ Aalen langt men aldeles vissent og kraftløst Rajgræs; man havde aabenbart paa saadanne Steder gjort bedre i at sørge for, at Græsset var blevet afgræsset, medens der endnu var Røring i det, end nu at lænkebinde sine Kreaturer til det for ved Sult at tvinge dem til at afgnave, hvad de i fri Tilstand aldrig vilde æde.

Sverig.

Vintersæden stod i Foraaret særdeles lovende. Nattefrosten, der indfandt sig i Maj og af og til kom igjen lige til St. Hansdag, traf netop Rapsen i dens Blomstringstid, og forringede Udbytten til under en Middelhøst. Hveden taalte derimod bedre det ugunstige Vejr, og da Varmen netop indfandt sig i rette Tid, giver den overalt en meget rig Høst. Den har isøvrigt ligesom Hveden i Danmark været lidt befængt med Bladrust og Bladlus. Rugen naaer derimod næppe en Middelhøst. Bygget frøs flere Gange bort, men da Varmen senere indfandt sig, udviklede det sig alligevel til en meget smuk Afgrøde paa alle vel- dyrkede Jorder, hvorimod det paa de kolde, middelmaadige Jorder ikke kunde forvinde den silbige Nattefrost. Havren er de fleste Steder meget lovende. Ogsaa Urter og Bitter give godt. Kødfrugterne have ikke i mange Aar lovet en saa rigelig Høst som iaar. — Græsmarkerne have iaar været yderst forskellige, somme Steder fortrinlige, andre Steder flette; bedst vare de, hvor Kløveren var udlagt i Rug. De ældre Kløvermarker og Engene have ogsaa givet et variabelt men dog i det Hele taget rigeligt Houbytte. — Fra Smaaland meddeles, at Køerne endnu i Almindelighed see temmelig tarvelige ud, da de ikke alle fuldstændig have forvunden den ilde Medfart, de fik i Vinter. Venbrudshygen, der var saa almindelig i Foraaret, mærkes nu ikke længer. Studene have i Modsætning til Køerne holdt sig særdeles godt, da Græsningen har været ret god, og de ikke som Køerne kom syge og medtagne ud af Stalden i Foraaret. Faarene ere i det Hele taget kun ringe hos Bønderne; de faae nemlig kun det allertarveligste Græs og leve hele Vinteren, naar Vejret ikke tillader dem at være ude, ikke af andet end Birkeløv. Faareracen i sig selv er lille og daarlig, og der er næppe nogen Udsigt til, at den kan forbedres ved Krydsning, saalænge Behandlingen ikke samtidig bliver bedre. — I det Hele taget giver Afgrøden i Sverig iaar et godt Udbytte.

Storbritanien.

Hveden stod godt i Foraaret, paa de noget tørre Jorder endog meget godt, medens den paa de andre havde lidt noget af

den vedholdende Regn i Februar Maaned. Baarsæden, hvis Røgning Vinterregnen forsinkede, blev paa de tørre Jorder lagt i Marts, og i Løbet af April udviklede alt sig særdeles godt. Kulden i Maj og Juni nedslod derimod Forhaabningerne om en god Høst. I Juli kom der vel nogen Varme i Vejret, som betydelig forbedrede Udsigterne, men Kulden og Regnen i Slutningen af Juli og Begyndelsen af August skabede igjen en Del. Udbyttet af alle Kornarterne er derfor blevet en Del under en Middelhøst. Hveden er endog meget under en Middelhøst, især da den er daarligst i de egentlige Hvedeegne og paa de stærke Lerjorder. Ogfaa Havren og tildels Bygget er under en Middelhøst. Bønner og Ærter syntes en Tid at vilde givet meget godt, men de ere begge blevne angrebne af Bladlus i den sidste Tid og ere derved svækkede kjendelig. Beretningerne fra Korrespondenterne til „Agricultural Gazette“ have givet følgende Resultat om Afgrøden iaar:

	Over en Middelhøst.	Middelhøst.	Under en Middelhøst.
Om Hvede mælde	18	75	88
— Byg —	31	70	60
— Havre —	22	72	80
— Bønner —	26	86	22
— Ærter —	8	58	62

Hvad Foderværter angaaer, tegner derimod alt udmærket; baade Kunkelroer og Kaalrabi staa godt og have især havt godt af den sidste Tids Regn; Høudbyttet har været godt, og af Kartofler synes man at skulle have en god Høst. Græssegangene ere derimod simple, men komme sig atter ved den senere Tids gode Vejr.

Nordtyskland.

Vinteren var indtil Marts mild, fugtig og bragte hyppig meget stærke Storme, navnlig i December, som anrettede stor Skade i Skovene og tildels paa Husene. Marts var tør og raakold eller bragte endog sine Steder stærk Frost, som, da der ingen Sne var faldet, ødelagde Rapsen mange Steder, saa at den maatte ompløjes; den Raps, der blev tilbage, har lidt meget af Biller i Blomsterne og af Larver i Stænglernes Marv, saa den kun har givet et ringe Udbytte, og hele Rapsudbyttet til Udførsel vil næppe blive mere en $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ af det Almindelige. Ogfaa den engelske Kolbehvede, der har faaet stor Udbredelse i flere Egne af Tyskland, led meget af Rattetfrosten i Marts og maatte sine Steder ompløjes; den øvrige Hvede tog derimod næsten ingen Skade og tegnede i Forsommeren særdeles lovende;

vel opretholdt den ikke fuldstændig de gode Forhaabninger, idet den trykkeses lidt af det raakolde Vejr i Maj og Juni og tog flere Steder i Østerrøprovindsferne lidt Skade af Rust, men i det Hele taget sættes dog Hvedehøsten til en god Middelhøst. Rugen var paa enkelte Steder bedre end Hveden, men de fleste Steder, navnlig paa alle højtliggende og lette Jorder, daarligere, og giver i Gjennemsnit næppe over en Middelhøst. Baarsæden, hvoraf navnlig Havren ofte har været trykket af Ukrud, synes at give noget over et Middeludbytte, men er i flere Egne modnet for brat, og da Høstvejret tillige var uroligt, bliver Kjøernen næppe smuk. Kartoflerne stode ret godt indtil Begyndelsen af August, nogle Steder dog temmelig svagt paa Grund af Raakulden i Juni, og andre Steder, navnlig paa de lette Jorder, led de af Tørken i Juli; Udbyttet var dog gjennemsnitlig lovende, indtil Sygdommen saa smaat begyndte at gribe om sig i den første Halvdel af August. Høudbyttet paa Agrene har været simpelt, langs Flodengene mange Steder ret godt, men andre Steder formedelst Nattekulden kun tarveligt; da ogsaa Esterfletten tegner mindre godt, bliver det samlede Høudbytte sikkert en Del under det Almindelige, og dette har ogsaa allerede bevirket en Dalen i Kvægspriserne. Træfrugten er overalt simpel, mange Steder slet, og enkelte Steder endog næsten helt mislykket.

Frankrig.

Begyndelsen af Vinteren var meget mild. Alt stod smukt, men man ønskede nogen Frost, der kunde ødelægge Ukrudet og de skadelige Insekter. Den kom ogsaa, men først sent, nemlig i Marts, og da Rapsen allerede da var i Blomst, tog den Skade navnlig i det Nordlige og Vestlige; ogsaa Frugttræerne i Syden led af Frostene. At Baarsædens Vægning af samme Grund faldt senere end almindelig gjorde mindre, da April Maanedes Varme og et mildt og fugtigt Vejr i Maj gav den Kraft. Alt stod derfor overordentlig godt ved Juni Maanedes Komme, men denne Maaned var meget kold, regn- og stormfuld. Herved jattes alle Afgrøderne en Del tilbage, en Del af Kornarene i det Nordlige bleve ikke udviklede, Ukrudet fik paany stor Magt, og Høhøsten blev vanskelig; dog blev Høudbyttet ret godt og ogsaa af bedre Bestaaffenhed, end man skulde ventet. Varmen Juli bødede tildels paa, hvad der var mindre godt, men skadede paa andre Maader, idet Obergangen fra Kulden til Varmen var for brat og for stor. Udbyttet af Høsten er derfor blevet: at Syden har havt en meget god Hvedehøst, at Vinen tegner særdeles godt, om den end i den sidste Tid er

bleven noget hjemføgt baade af den gamle Sygdom (Oidium) og af den nye, som man kalder Puceron; Abrisfer, Fersfner og lignende Frugter have derimod givet et ringe Udbytte. I Midten og Syden af Frankrig var den første Slet rigelig, men senere have Engene og Græsmarkerne været fortørrede, og Eftersletten, som har stor Betydning for disse Egne, er derfor saagodt som ingen. I det Nordlige er Høsten ret tilfredsstillende, navnlig hvad Hvede og Havre angaaer. Kartoflerne have lidt en Del af Tørken i Juli, og i den sidste Tid er Sygdommen begyndt. Runkelroerne som ogsaa Græsmarkerne i disse Egne begyndte at lide af Tørken, men i den første Halvdel af August har man ogsaa her haft Regn, der har bedret Udseendet af disse Marker. I det Hele taget har Høsten været ret god, den travede endog godt, mens den stod paa Marken, men man venter ikke, at den vil skjæppe saa godt.

For de Dele af Europa, hvorfra her foreligger Beretninger, synes Høsten altsaa at være enten en Middelhøst eller over en Middelhøst, med Undtagelse af Storbritanien, der ikke faaer en Middelhøst. Dog synes Høsten ikke at være saa rig, at dette i og for sig, naar der tilmed sees hen til de temmelig smaa Beholdninger, kan begrunde den sidste Tids stærke Dalen i Kornpriserne, men denne vil sandsynligvis vise sig for en Del at være fremkaldt af den Omstændighed, at Landmændene i andre Lande efter de sidste Aars flette Høst trænge til Penge og derfor, dels af den Grund dels for at profitere af de høje Priser, have fremstjyndet Udtærskningen, hvorved Markedet er blevet rigeligere forsynet, end det rimeligvis vil vedblive at være.
